

САНА ОЛОХ

Хайрмат

1931 оны алтынны
15 нүүртэн тахварССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА ҮЛЭНИТТЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

№ 8 (4431)

1974-снл. Тохсунньу 17 күнэ
ЧЭППИЗСылната
2 харчы

Производство көдүүһүн үрдэтэр иһин охсуһуу—ол аама үлэһи туар аггрегаттары, массыналары, механизмнары мунуһуурдук туһаны, кинилэр үлэлээбэккэ таах турууларын лаппа абыыаһы, үлэ бириэмэтин хас биірдии чааһын, хас биірдии мунуһууһун харыстааһын, үлэ дивисиилиинэтин халбаһа суох бөбөргөһүү.

(Партияда, советский норуонна ССКП КК Ыһырыытыттан).

ССКП КК-гар, ССРС Министрдарин Советыгар, ПСБСКС-ка уонна ЫБСЛКС КК-гар

1974 сылга сир оҥоһуутун уонна сүөһү иитиитин бородуукталарын ылыыны, соботуопкалааһын улаатыннаар иһин тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин Бүтүн Союзтаағы социалистической куоталаһыларын туһунан

ССКП Биин Комитета, ССРС Министрдарин Совета, ПСБСКС уонна ЫБСЛКС КК-га бурдукту уонна сир оҥоһуутун атын бородуукталарын итинэн сүөһү иитиитин бородуукталарын ылыыны, соботуопкалааһын улаатыннаар иһин тыа сирин үлэһиттэрин 1973 сыллаахха тэнийбит Бүтүн союзтаағы социалистической куоталаһылар тыа хаһаайыстыбатын салгы сайыннарыма уонна кини көдүүһүн үрдэтүүгэ ССКП XXIV съези туруорбут сорууттарын ситиһилээхтик олоххо киллэрэр, пачилетта үбүс, быһаарылаах салгы сорууттарын толорор уонна аһары толорор иһин кини хамсаһыгыта кубулуйбутун улахан астыныһан бэлэттиллэр. Куоталаһым хамсаһаһын, дыһалаа айымнылаах сыһыһын, производствода наука ситиһиллэрин, бастын опыты активнайдык олохтоһуунан уратыһан уонна үчүгэй түмүктэриһин түстэннэ. Дойдуга туорахтаах куотуулар уонна хлөпөк хаһаан да ымылаахтар үрдүү үүнүүлэ ымылаһа, кинилэри атылаһын государственной быһаһнара аһары толорудуһулар. Сахарнай сүбөжүлөһи, подсолнечны, хортупуһу уонна тыа хаһаайыстыбатын атын сорох куотууларын, ону тэҥэ сүөһү иитиитин бородуукталарын ылыы итинэн соботуопкалааһын улааттылар.

Тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин ситиһиллэр государство экономической модун кыһын бөбөргөтүүгэ, советский норуот олоһун үйүтүн үрдэтүүгэ ботумнаах кылаат буолаллар. Ити ситиһиллэр тыа хаһаайыстыбатын бары дьаһалларын интенсификация сайыннарыма партия курса утумнаахтык олоххо киллэриллэн баар буолар кыһаһаһылар, колхозтаахтар, совхозтар үлэһиттэрин, специалистар, ону тэҥэ куораттар итинэн промышленной кинилэр үлэһиттэрин хобуун үлэлэрин түмүгэ буолулар. Ити партийнай, профсоюзнай уонна комсомольской тэриһтэлэр, советский уонна тыа хаһаайыстыбаннай органнар улахан тэриһэр политической үлэлэрин түмүгэ.

1974 сылга ССРС норуотун хаһаайыстыбатын сайыннарыма ССКП Биин Комитетин ахсыһыһаһы (1973 с.) Пленумугар быһаарыллыт, ССРС Верховный Советын сессиятыгар бигэртэтиллибит государственной быһаһаһыгар тыа хаһаайыстыбата үрдүк тотминен сайдыма көрүллэр. Үүмүт сылга 1973 сыллаахха ситиһиллэбит түмүктэри чингэти аһан, аһары туһарар наада.

1973 сыл түмүктэриһин уонна пачилетта төрдүс, туттаах салгы сорууттарыһан сибэһтэһи партияда, советский норуонна ССКП Биин Комитетин Ыһырыһын тыа хаһаайыстыбатын бары үлэһиттэре итиник сөһөөрдилэр. Ити Ыһырыма эппиэттөөн бастын колхозтаахтар уонна совхозтар рабөһаһылар сана үрдүк кирбиһлэри бэлэттөөллөр. Үлэһиттэр коллективтарыгар тыа хаһаайыстыбатын производствотын салгы интенсификация сайыннарыма, сир оҥоһуутун уонна сүөһү иитиитин куотууларын, үрдэтүүгэ, сир уопуруууну, техниканы уонна атын материальной ресурсалары өрдүк үчүгэйди туһаныма дьаһаллар ырытаһан оҥоһулаллар уонна олоххо киллэриһиллэр. Ыһы сирин структураһа тупсар, туорахтаах куотуулар ыһыллар сирдэрин кингэһэ кылаһтар көрдөнүлаллар, сүөһү ыһыһын тэһэһиннээхтик ыһтар уонна саргы хонну үлэлэһиттэр көрдөрүүлээхтик бөлөһнөнөр дьаһаллар ыһылаллар.

Үлэһиттэр көдүүһиннэрин биһирэһи уонна өйөөн туар, ССКП Биин Комитета, ССРС Министрдарин Совета, Профессиональной Советтар Бүтүн союзтаағы Биин Советтэра уонна ЫБСЛКС КК-га уураллар: сир оҥоһуутун уонна сүөһү иитиитин бородуукта-

ларын ылыһын, соботуопкалааһын улаатыннарыма 1974 сылга олохтоһуот соруудаһы ситиһиллээхтик толорор уонна аһары толорор иһин модун хамсаһын быһыһыһан Бүтүн союзтаағы социалистической куоталаһымы салгы сайыннарыма улахан суолтаны биэрэн туар, союзнай республикалар компартияларын Биин Комитеттэра, партия крайкомнара, обкомнара, окружкомнара, горкомнара уонна райкомнара, ССРС министрстволара уонна ведомстволара, союзнай уонна автономнай республикалар Министрдарин Советтэра, үлэһиттэр депутаттарын кырааһаһы, уобаластаары, уокуруктаары, куораттаары уонна оройуоннаағы Советтарын исполкомнара, партийнай, профсоюзнай уонна комсомольской тэриһтэлэр тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин барыларын куоталаһыма тардар политической уонна тэриһэр үлэһи тэһитэллэриһэр, кинилэр болгонтолорун общественной производство көдүүһүн бары дьаһалларын үрдэтүүгэ, баар резервалары өрдүк төлөрү туһаныма, сир оҥоһуутун уонна сүөһү иитиитин бородууксуһатын биһр единичатыгар ороскуоту кампилаһиһа туһаһалларыгар.

Социалистической куоталаһыма кылааһыһан туорахтаах уонна тыа хаһаайыстыбатын атын куотууларын үүнүүлэри, валовой хомууларын үрдэти, сүөһү иитиитин бородууксуһатын ылыһын салгы улаатыннарыма, хас биірдии колхоз, совхоз, оройуон, уокурук, уобалас, кыраай, республика тыа хаһаайыстыбатын бары бородууксуһаларын государственной атылааһыма быһаһнарын уонна социалистической эбэһтэһиһиллэрин хайһан да толоруулар уонна аһары төлөрүүлэра, производство экономический көрдөрүүлэри тупсарыма буолуох тустаахтар.

Тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин Бүтүн союзтаағы социалистической куоталаһыларыгар кыайылаахтарыһан бурдукту, хлөпөһи, сахарнай сүбөжүлөһи, хортупуһу, өһөрүт аһын, оруктаны, ниограды, чай диниһи, арыһаах куотуулары, эти, үттү, сымыһы, түүнү уонна сир оҥоһуутун, сүөһү иитиитин атын бородуукталарын ылыһын улаатыннарыма итинэн государство атылааһыма норуот хаһаайыстыбатын быһаһнарын итинэн социалистической эбэһтэһиһиллэр толорууга, тыа хаһаайыстыбатын куотууларын үүнүүлэри үрдэтүүгэ, сүөһүнү аһылаһыһан хааччыһыма, сүөһү уонна котер аһаһын, бородууксуһатын улаатыннарыма, үлэ оҥорумтуотун үрдэтүүгэ, бородууксуһа себестанноһын чөлүһингэ уонна кини хаачыһыбатын тупсарыма өрдүк үрдүк көрдөрүүлэри ситиһиһи союзнай уонна автономнай республикалар, кыраайлар, уобаластар, национальней уокуруктар, оройуоннар, ону тэҥэ колхозтар, совхозтар, хаһаайыстыбалар кыттыма предприятиеларын уонна атын тыа хаһаайыстыбаннай предприятиелар, отделениелар, участкалар, бригадалар, фермалар уонна эвонелар коллективтэра аһылаһаларын олохтуурга.

Оройуоннара, национальней уокуруктары, колхозтары, совхозтары уонна тыа хаһаайыстыбатын атын предприятиеларын итинэн тэриһтэлэри—тыа хаһаайыстыбатын бородууксуһатын ылыһын уонна государство атылааһын салгы улаатыннаар иһин Бүтүн союзтаағы социалистической куоталаһы кыайылаахтарыһан—набарааһыһы дипломиһаах уонна харчыһан бириэмийэлэрдэх ССКП КК-тын, ССРС Министрдарин Советын, ПСБСКС уонна ЫБСЛКС КК-тын 930 көһөрүлэ сыһаар Кыһыл знамаларын олохтуурга:

— оройуоннара уонна национальней уокуруктарыгар—5 тыһыһанчаттан 15 тыһыһанчаа дьэри солкуобай кэмэйдэх харчыһан бириэмийэлэрдэх 230 көһөрүлэ сыһаар Кыһыл знаманы;

— колхозтарга, совхозтарга, хаһаайыстыбалар кыттыма предприятиеларыгар, тыа хаһаайыстыбатын атын предприятиеларыгар итинэн тэриһтэлэриһэр, ону тэҥэ ССРС тыатын хаһаайыстыбатын министрствотын систематын научнай-чинчийэр учреждениеларыгар—харчыһан бириэмийэлэрдэх 686, ССРС аһын промышленноһын министрствотын систематыгар—12, ССРС аһын уонна үттү промышленноһын министрствотын систематыгар—2 көһөрүлэ сыһаар Кыһыл знамалары.

Союзсельхозтехника, ССРС мелнорация уонна уу хаһаайыстыбатыгар министрствотын, ССРС соботуопкара министрствотын, ССРС Министрдарин Советын ойуур хаһаайыстыбатыгар государственной комитетин предприятиеларын итинэн тэриһтэлэри коллективтарыһан—Бүтүн союзтаағы социалистической куоталаһы кыайылаахтарыһан—набарааһыһы дипломиһаах уонна харчыһан бириэмийэлэрдэх ССКП КК-тын, ССРС Министрдарин Советын, ПСБСКС уонна ЫБСЛКС КК-тын 42 көһөрүлэ сыһаар Кыһыл знамаларын олохтуурга, оһортон: Союзсельхозтехника—12, ССРС мелнорация уонна уу хаһаайыстыбатыгар министрствотыгар—10, ССРС соботуопкара министрствотыгар—14, ССРС Министрдарин Советын ойуур хаһаайыстыбатыгар государственной комитетыгар—6 Кыһыл знаманы.

ССРС тыатын хаһаайыстыбатын министрствот, ССРС мелнорация уонна уу хаһаайыстыбатыгар министрствот, ССРС аһын промышленноһын министрствот, Союзсельхозтехника, ССРС соботуопкара министрствот, ССРС Министрдарин Советин ойуур хаһаайыстыбатыгар государственной комитет, ону тэҥэ системаларыгар тыа хаһаайыстыбатын предприятиелардаах министрстволар уонна ведомстволар олохтоһуот бэрэдэһин министрстволар, ведомстволар уонна профсоюзтар КК-рын көһөрүлэ сыһаар Кыһыл знамаларын олохтууларыгар, ону тэҥэ предприятиелар итинэн тэриһтэлэр коллективтарыһан—социалистической куоталаһы кыайылаахтарыһан—материальной көдүүһүн дьаһалларын быһаарыһаахтар.

Бүтүн союзтаағы социалистической куоталаһы түмүктэриһи кварталларыһан эбэтэр сыл аһарыгар биһрде оҥоруу уонна министрстволар, ведомстволар итинэн профсоюзтар КК-рын көһөрүлэ сыһаар Кыһыл знамаларын ССРС тыатын хаһаайыстыбатын министрствотын (тыа хаһаайыстыбатыгар ыһыһаа суох бородууксуһаны оҥорор предприятиеларыгар), ССРС мелнорация уонна уу хаһаайыстыбатыгар министрствотын, ССРС соботуопкара министрствотын, Сельхозтехника, ССРС Министрдарин Советын ойуур хаһаайыстыбатыгар государственной комитетин предприятиеларын итинэн тэриһтэлэри коллективтарыгар аһаһын туттула сыһаар бэрэдэһи онуһан хаһаларга.

Бүтүн союзтаағы социалистической куоталаһы түмүктэре сыһааһы үлэ түмүктэриһи оҥоһулалларын уонна ССКП КК-тын, ССРС Министрдарин Советын, ПСБСКС уонна ЫБСЛКС КК-тын көһөрүлэ сыһаар Кыһыл знамалара колхозтарга, совхозтарга уонна атын предприятиеларга итинэн тэриһтэлэргэ, оройуоннара, национальней уокуруктарга бу уураахха сир түбөһиннэриһи анаалларын олохтуурга.

(Бүтүүтүн 2 стр. көр).

GETA.

ТУТААХ СЫЛГА УДАРНАЙДЫК ҮЛЭЛИЭХПИТ

Итинник быһаарынна „Сельхозтехника“ отделениетын коллектива

КОММУНИСТАР ХОЛОБУРДАРЫНАН

Биһиги отделениебыт рабочайдар, инженерней-технической үлэһиттэрэ пятилетка үһүс, быһаарылаах сылыгар ылыммыт абэһэстелистибаларын тиэстөөхтүк толордулар. Барыта 869 тыһыынча солкуобайдаах валовой (сородууксуйда) өгөһүлээн, бэлэнтэммит кирбиги 7 тыһыынча солкуобайдаах аһарылыһа. Сыл устата 80 тракторы өрөмүөннэстибит, двигателини өгөрүүнү 13-нэн элбэттибит. Механизированнай өтөрөөт 328 тыһыынча солкуобайга тиингэр мелiorативнай үлэлэри бааста. Автопарк коллектива 103 тыһыынча солкуобайдаах, өтгөн сүөһү итиниктии ыарахан үлэлэри механизациялааһына 101 тыһыынча / солкуобайдаах өгөрөмүт абэһэстелистибиги аһаа толордубут.

Итиннэхэ коммунистар оруоллара улахан. Кинилэр үлэ бары салааларын салалыыга аттарыллан туруоруллубуттара. Егор Дмитриевич Феофанов, Спиридон Спиридонович Коркин трактордар өрөмүөннэстичилэр ортолоругар, Николай Петрович Тарасов хотонго механизацияны киллэрөөччилэргэ социалистической куоталаһымы тэппиттэрэ, үлэни-хамнаһы быһаччы тэрийсиптэрэ.

Петр Петрович Ефимов, Прокопий Семенович Толстяков ходуһаны тупсаран өгөрүүгэ эдэр ыччаттары, комсомолестары баһылаан-көһүлээн илдьэ сырыттылар. Эдэр механизатордары үлэ саҥа ньымаларыгар уһуйаллар, куруутун сүбэ-ама биэрэллэр. Бу икки бастың трактористтар ыччаттарга дьиннэх ара табаары, наставник буолаллар.

Коллектив кизин туттар дьон ССКП Кини Комитетын Ыһырымытын ким-хайа иһиннэ биһирэтилэр. Онон өрө күүрдүлээн турар пятилетка туттаах сылыгар өссө үрдүк көрүктэри туруоруһулар.

Билэ сыллаах быһаарыларын үөрт сыл иһинэн тэлөрөргө сорукутанылар. Итинник жүрөхтөһөһүннэ көрдүлээн, бэйэлэрин коллективтарын ылыммы Алексеевский өрөйүөннэһи отделениены социалистической куоталаһымы ытырарга туттааллар. Соторутааҕыта Үлэ Кыһыл Знамята орденнэһи наҕараадалаһымы бастың шофербуу, ССКП райкомун чилиннигар кандидат Федор Николаевич Иваков ити отделение шоферун Семен Марков куоталаһымы ытырда.

Намнар бачымынар итинник коллективны итинник өйүүр. ССКП Кини Комитетын Ыһырымытын итинник дьүүллэстибит. Пятилетка туттаах сылыгар саҥа кирбиһилэри ылары бэлэнтэстибит. Онно туһуһулла илэк яс кыахтары арыһымыга, үлэ саҥа ньымаларын уонна бастың опыты туһанымыга, дисциплиниһини бөдөрөттүтэ сөптөөх көпөһүн буолла. Биридин салааларынан көрөн үлэ тэрээһинин тупсарымыга, үлэ өгөрүмүтүн салгымы үрдэттигэ, бородууксуйда себестоимойн намтатымыга көккө өттиһэр өгөһүлүһүлэр. Сыллаары абэһэстелистибиги ылыммыга, социалистической куоталаһымы хас биридин рабочайы хабаан тэһиттигэ, ону дьин-чахчы кизин далааһыннаах өгөрүүгэ коммунистар атыттары көбүлөөччилэринэн, бүтүн коллектив тоһуу дьоннорунаа буолаллар.

И. СИВЦЕВ,
маһнайгы сүгүөх партийнай тэриһтэ секретара.

Бүгүн биһиэхэ түүх баара барыта уонна сарсын биһиги тугу ситиһиэхтээхпиз биһигиттэн бэйэбигиттэн, хас биридин советскай киһи саҥаан айымньылаахтык үлэлиириттэн, үрдүк сознательностон, профессиональнай бэлэмнэнииттэн, эппиэтинэстээх уонна дисциплиниһэлээх буолууттан тутулуктаах.

(Партияга, советскай поруокка ССКП Кини Комитетын Ыһырымыттан)

Сири өгөрөөччулар тыллара бигэ

Отделение механизированнай өтөрөөтэ бэйэтин уочараттаах сорууту толороругар сүүһүһээн сөп буолар техникалаах уонна киллэрэх. Тохсус пятилетка кирбигин ыларбытыгар аһымыт өтүгэр, чуолаан 1972 сылга, иһтөөх хаалбыһыт. Онон бу сарылаһымы туттаах сылга хаһаантүмтөөр да тэрээһиннээхтүк, түүсүүлөөхтүк үлэлиэхтээхпиз. Итиннэхэ биһирэтиһэрбит намнар саҥалаһымынара биһигини куоталаһымы көрдүлээн, өтгөн ССКП Кини Комитетын Ыһырымыта күүсүтүгэр күүсэбиги бэрэ, саҥа кыайымаларга күүртэ.

Хас биридин агрегат чилиһинэ уонна смоллар үрдэттиһибит абэһэстелистибиги ылыммылар, хардары быһаарымы бэлэнтэһилэр. Биһиги быйыл 340000 солкуобайдаах валовой бородууксуйда өгөрөмүт таһаарылаахтык. Ити быһаарымы 30000 солкуобайдаах өрөһүт.

Ити иһигэр 1400 гектарлаах ходуһаны тупсарымы, 150 гектаргы тыаһы солообуоч уонна балаача көмүһүлээх буор быһыттан өгөрүү, о.д.а. үлэлэр киллэрлэр. Агрегаттар таһаарылаахтык үлэлиһэлэргэ тэрээһин

өтүүнэ көккө уларытылар киллэрдибит. Холобура, хас да туспа агрегаттары тэрийбиги, маршруттары чуолкайлаан биэрдибит. Үлэ өгөрүмүтүтүн 6 бырыһыан үрдэтэргэ, уматтыгы, матырыһааһы көмүһүлээһини бородууксуйда себестоимойн намтатарга чоһу соруктары ыланнныбит. Быһаарымы мелiorативнай үлэлэр хаачыстыбаларын тупсарымыга, механизатордар билиһини, квалификацияларын үрдэттигэ бөлөрүөбүтүн ууруохпут.

Коммунистар Петр Ефимов, Прокопий Толстяков, эһиги биһирэстэ тракторист Корниил Лазарев социалистической куоталаһымы көрдүлээннэһини буолдулар. Кинилэр бэйэлэрин баай опыткарыгар эдэр механизатордары үөрттиһэр, таһаарылаахтык холобурун көрдөрүллэр.

Механизированнай өтөрөөт коллективна отделение автопарканы үлэһиттэһини куоталаһымы ытырарга уонна пятилетка туттаах сылыгар туруоруһу сорууту толоруу дьон биһиги арыһиллэр.

Н. ДАНИЛОВ,
биригэдьири.

С. КОРКИН,
слесарь.

Отделение рабочайдар, инженерней-технической үлэһиттэрэ партия Кини Комитетын Ыһырымытын итинник биһирэтилэр уонна туттаах сылга соруктарын кыайылаахтык быһаарарга кизиник көпөһүстүлэр.
Снимокка: уопсай мунууах кэмтигэр.

1974 СЫЛЛААҔЫ КИРБИИЛЭР

ССКП Кини Комитетын партияга уонна советскай поруокка Ыһырымытын өрө күүрдүлээн уонна намнар бачымынар батыһан, отделение коллективна наһаах үрдэттиһибит хардары быһаарымы ылыммы:

бородууксуйдаахы баттарымы быһаарымы 101,3 бырыһыан толорон, 783 тыһ. солкуобайга тириэрдэргэ;

барыта 80 тракторы, 50 трактор двигателини өрөмүөннүүргэ. Өрөмүөннээх трактордар 70 бырыһыаннарын атырдыахымын 1 күнүгэр дьэри бүтэрэргэ. Атастаһыкка барар трактордар ахсааннарын 5-нэн элбэтэргэ, манна бастаһааннай узеллары тэрийбиги 10 топливной носуоһу, «Беларусь» трактор 10 камератын, «ДТ-75» трактор подвескатын 1 комплекгы, биридин СМД-14 уонна КДМ-100 итиннэ Д-50 икки двигателя бэлэмнииргэ;

үлэ өгөрөмүт таһаарымын 2 бырыһыан үрдэтэргэ, бородууксуйда себестоимойн 0,5 бырыһыан намтатарга. Рационализаторскай этиһилэри электростантан 3000 солкуобайдаах измиллээһини өгөрөргө;

рабочайдар экономическай билиһилэрин, кинилэр квалификацияларын үрдэтэргэ утукаах үлэни ытырарга. Автопарк коллективна коммунистической үлэ коллективын дьымы ылары ситиһэргэ.

ОТУТИККИ ОННУГАР ОТУАЛТАНЫ

Биһиги, трактордары хомуйан атастаһар туун өбөрүһ-слесардар, намнар көрдүлэһиннэһиниһиги биһирэһиһини көрүстүбүт. Партия Кини Комитетын Ыһырымытын улахаһык өрө көрдүлэһини, бэйэбиги үрдэттиһибит соруктары туруоруһуһубут. Он күрүк, 32 трактор оннугар сыл устата 38-ны хомуйан биэрэһинит.

Пятилетка туттаах сылы бастың декадатыгар икки «ДТ-75», биһир «Беларусь» тракторы өһүтэ, көрөн-истэн, хомуйа сылдыһыт. Олору бу иһинэн бүтөрлөрбүт дьинит.

Сарсмаарда 8 чаастаах комсомолец Егор Феофанов деталлары, чаастары биһир-биһир чомохтуур, киллэрэ-хаһтарын сууһар агрегаттылаах ыраастатар. Эдэр рабочай Вячеслав Поповоһон соһоа мик эдэр специалист Тригорий Воянтоһов соһоймтылаах түүх-хамнаһы дефект баһымы быһаарымыт, бары биһир сүбэһи, күүһүһүн үлэлиһибит.

Бородууксуйдаах хаачыстыба-та үрдүк буоларыгар, кизинэхэ рекламация кирбигини туһу-гар бары деталлары, чаастары иһтэһин көрүбүт. Киһилэр өттүгэр реставрацияны ыһтан, чөлүтө түһэргэ аһыһыт. Холобура, «ДТ-75» трактор-ис беластара элбэһиги электросваркаһан иһирэн баран, тиһир ууһугар өгөртөрбүт пластиһаһан хаһытаа сваркалаан биэрэбит. Отгөн иһтөк бала элбэһиги сваркалаан сонотобут, станокка тутан чоһуттарыбыт уонна резьбатын тупсарымыт итиннэ төттөрү хомуйан кэбигиһибит. Итинник өгөһууттан, ыһа да буоллар, бородууксуйда себестоимойн намтатымы.

Улаһиһир микстайн ыраастык тутар, өһүлэр, хомуйар чаастары аһаалаах остуолга уурур уонна хаалар өттүлэри хаарбах таһаары мунуһар иһтэһин иһин иһиһиһибит. Мастарыһкай иһиттөн соһуоттаһан таһсар трактордар бурууларын төрттэрар турбаны өлөрлөр, облатнаһыһар еһаһиһи аһын дьэһи уларыта туруоруһаада дьин саһыһыт. Улаһиһир усулуобуйаны тупсарымыга төрөөсөөх дьэһиһин — иһтэһиһи, остуолбиги — электростанталары эһи биэрэһиһи, санитэрнай мунуу ситэрэһиһи. Отгөн биһиэхэ ученик-слесардары эһи сьһаһаһаһа.

Ыччат наставнига, ССКП чилиһи Прокопий Семенович Толстяков механизированнай өтөрөөккө ыччат-комсомольскай эвоннуу салаһыта. Отгөн эһи-биһир бастың тракторист Корниил Васильевич Лазарев ити өтөрөөккө үлэлиһиһи хаһы да сыла. Кинилэр иһиһиһи ходуһаны тупсаран өгөрүүгэ ылыммыт абэһэстелистибаларын куруутун аһаа толороллор.

Снимокка: бастың трактористар П. С. Толстяков уонна К. В. Лазарев ССКП Кини Комитетын партияга, советскай поруокка Ыһырымытын кытта билсэллэр.

П. СЕДАЛИЩЕВ фотолара.

ТАЛААННАРЫН КӨРДӨРДҮЛЭР

П. М. РИШЕТИНОВ атынан
народнай театрга аасныт субю-
та а бузубут концердары ким
«дололдох» билдизке тингиле
корго.

Мугулайдаары Культура аны-
тин уус-уран самодеятельноын
концердин Якутскайдаары куле-
проектунилиннене сака б тэр-
бит Гаврил Сиробин балэмнэ-
бит. Кини эдэр талааннары са-
йааннарыга сараллабыт көрөх-
сөбүлүлөөх үлэтин ойутчу били-
тиэри баарыллар. Үөрэнээччи-
лэртэн төгүлүбүт «Нүүрүбүт»
дөөн үнүтүү ансамбл «Ударет-
тар үндүлүлүрүн», «Калинканы»,
саха уонна олохтор үнүтүүтүн
ситибилизэхтик туруора. Ити-
лэртэн «Саха үнүтүүтэ» уонна
«Юнагирдым үнүтүү» жюри са-
май үрдүк сылаабыллы ыла-
лар.

Владимир Лещенко салалта-
тынан төрүлүбүт вокальнай-
инструментальнай ансамбл. Ко-
ранна «Күһүтүгү килбэтин»
уонна бөлөтүн туруорууттар
«Фантазияны» табыллан сөн-
нөөтө.

Олохтор оройуоннаары уонна

республикатаары фестивалларын
дипломна Мугулай орто оску-
латын VII кылааһы үөрэнээччи-
та Коля Краснымыков «Санаа-
бын тиребүт алааспын» соло-
тын саала дохсун ыты: тыаһы-
нан көрүтө.

Ырмалартан «Таба» хор, Ека-
терина Шеломова «Тантыр-
мим», Екатерина Сленцова
«Ыһыах», «Эйэ сириг дьонно-
ро», Иннокентий Васильев «Эй-
тин кытары», Егор Ононени-
ков «Суун сибакки ситигинэн»,
Анастасия Аммосова «Айа-
армата» сололара биирэнни-
лэр.

Татьяна Васильева чуор хо-
муу, самодеятельность бири-
чирдээс кыттылаада Гаврил
Тарабукин «П. А. Ойуунускай
80 саада туолууттар» дөөн бө-
лөтүн тылыгар бөрүтөхэй то-
гу-
га, эдэр илдьиэниет Гаврил
Смирников оригинальнай нүө-
мөрдөрө, Гаврил Сиробин им-
гас, ритмичнэй «Индийскай үс-
күтү» концерты жанр өттүнөн
байыттылар.

Бахсы нэбиллэрин уус-уран са-
модеятельноын концерта сцени-

ческой культуры үрдүтүн, му-
зыкальнай добуһуулааһына гра-
матнайынан (басистар Михаил
Протокопкин, Михаил Дмитри-
ев) атыттарган үбүлүчү орду.
Байыттан айаа туруорууга учуу-
тал Татьяна Конанова тылыгар
«Коммунист партия» дөөн саха-
лым тойугу самодеятельность
кырдыаас кыттылаада Марфа
Турнтаева толорууга кини тү-
бүн түүлүтэр да көрбөтөх дык-
тилерин арайбыт кэлэр көм ки-
интин турууан Илья Колесов са-
халым тойуга Иван Оксентич-
ков уонна Илья Колесов «Осту-
нан» дөөн сценалара киирдилэр.

Концерт былаһын тукары бири-
ли мөлөх балэмнэх нүөмэри
көрбөккүн. Ол эрээри репертуар
бары нүөмөрдөртөн «Колхоз-
таахтар ырмалара», «Кэлэр көм

турууан» хордар, үөрэнээччилэр
оройуоннаары фестивалларын дуу-
реата Мотя Петрова «Туундара»,
«Күнү көрсө», Василий Лыткин
«Эйтин кытары», «Күөрэгэй-
дини көрсүһүү», уус-уран само-
деятельность кырдыаас кыттыла-
ада Федор Гоголев «Туундара»,
«Өрүүнэ» дөөн сололара, Любовь
Барашкова туруорууларыгар са-
халым уонна молдавскай үскүт-
лөр, «Колхозчан» уонна «Обуор
үнүтүүтэ», нуучча пляската, «Сар-
галлаах уоттара» дөөн кыргыттар
ансамбллара уонга Василий Лы-
ткин, Иван Хон «Алеша» дуэттара
чорбойдолор.

Көрөнчүлөр народнай театр
сырдык, ичигэс салалтаттар эл-
рон үчүгэй концердары көрөн
үөрэнчтөн төрөстүлэр.

Н. МАКАРОВ.

Вильностаары моделлар
дизайнер 1974—1975 сс.
модалар хайыскаларын көрдө-
рөр тааһтар коллекциалара
айымныа.

Моделлар дизайнери 35 ху-
дуктуктара сыллата таһтар
таһас 2000, атах таһаһын
600 образцтарын айаллар,
олортон үгүстэрэ маассабай
производства киллэриилэл-
лэр. Ити модалара аан дой-
дутааһы быһыанкаларга уон-
на дьаарбаанкаларга ситиһи-
лээхтик көрдөрүллэллэр.

1974—1975 сс. мода спор-
тивнай характердаах. Дьах-
таллар таһастара көнө, кини
быһыттыгар сөн түбөһөр, тра-
пециялым кырыллыаахтар.
Бур, снел, манжет мода-
ны иккертэллэр. Эр дьон көс
түүмэрин үгэс буолбут ки-
рүгүн искусственнай салкот-
тон тигиллэр ансамбллар туу-
сараллар. Таһас араас дьу-
һуннээ, олох күүтүлүбүтөх
оттуттан не киирбөхтик дьуу
разабиллэрэ олус моднай.

Синтез: дьахталлар кү-
һү уонна саас кэтэр ан-
самбллара—синти өтүпүт ма-
тирибэлэтан тигиллэбит см-
лаас биэтэстөөх плащ уонна
түү садалаах шерстяной та-
һастаа тигиллэбит ансамбл.

Т. ЖЕБРАУСКАС фотота.

ССТА фотохрониката.

БАҔААРТАН СЭРЭНИНИ НҮҮҮРДҮӨХХЭ

БаҔаартан сэрөнөр уонна ки-
ини утары охсуһар дьаһаллар
билиги оройуонмуттар билигин
даһаны көрдөбүлгө ыраарынан
эппинтээбэттэр. Ол содулугар
үгүс хөрөмнү таһаарыла турар.

БаҔаар үкүтэр уоту сэрэ-
суох туттууттан барар. Ол кур-
дук умуруоруллубатах-испиккэ
маһыттан, бөһүрүүскэ тобоһут-
тан, эһоһу дьаладайдык өттүү-
тан, электроприбордары сатаан
туттубаттан, сваркара сэрэ-
суох үлээһинтэн, дьинэр олоһу кө-
рүтө-испиккэ суох хаалларыт-
тан, оро испиккэнэн эһиньоһу-
нуттан, бөһү-сыһы көтөбөккэ
уматыттан... Атын өттүтөн ба-
Ҕаар таһар—электроустановка-
лары сыһа монтаждаһыттан,
аһыамыт техниканан үлээ-
һинтэн, тетичестай устаһоһка-
лар үлэлэрин режимин тутуһа-
тан...

Үгүс сирдэргэ баҔаартан ко-
мүскенинэ сити бөлөмө, сэрэ-
суох элэраллар. Ону соторута-
рыта ыттыллыбыт бөрүбөркө
даһаны көрдөрдө. Холобур, Ленин
аатынан колхозка автогаража-
рыгар, мастерскойдарыгар, Куль-
тура дьинитэр баҔаарынай
инвентарь суох, уунан, кума-
һан хааччылыбатахтар. Колхоз
үдүгүн бири да үлэһир өгнөтү-
үтөлү суох. Көчөгдөрлөр, дьин-
итэр, ферма үлэһиттэр баҔаар-
тай сэрэстөөх буолууга инст-
руктаһамматахтар. Автогаражтарга,
хотоннорго техникаһы, сүһүкү
баҔаар буолар түбөлүтүгэр көһө-
рүү, быһыаһын быһаһынара
оһоһулуубатахтар. Колхозка ба-
Ҕаарынай дело тутулууһаада,
баҔаарынай массына аһыма-
һыллыаһаана, иһастар булу-
лууһааһаага толорулуубатахтар.

Бу хаһаайыстыба бары объек-
тарын историнаһы электропро-
волтар өргөрбүтүгэр, Мындааһы
гараһыгар, электростанциятыгар,
Үрөх-Күөрө, Саппаас От фермала-
рыгар аһарас прөвөдтөөх элек-
троустановкалар бааллар. Элек-
троустановкаһар, правата суох
дьон таһыттарын түмүгэр, бы-
раабылара эппинтөөсөт ғына
тардылыбыттар. Колхозка баҔаар-
рынай дружка төрүлүбүтөх.
Хэс үлэлээх, кырдыаас саастаах
киһини, Л. Д. Федотовы, баҔаар-
рынай инспекторынан аһааһыта.

ра туох да үлэни ыһпатах. Уоп-
сайынан, хаһаайыстыба үрдүнэ
баҔаары утары охсуһар таһык
да дьаһал ыттыллыбатах.

Совхозка, аасныт өттүтэр элбэх
ыйыы оһоһулуубутун үрдүнэ,
баҔаартан сэрэстөөх буолууга үкө
барбатын курдук барбат. Ону
эһинэ үгүс холобурдарынан би-
сэргэттиһэ сөн.

Маннах баһаһыныа Баһини
аатынан колхозка, төрүтэлэргэ,
оскуолаһаага эһинэ баар.

Сотору нэм иһинэн колхозтар
бырабылыанньаһара, совхоз ди-
рекцията, отделениелар управ-
ляюһааһара, тэриһэлэр сала-
йааччыһара бары объектарга
электро-хаһаайыстыбаларын ба-
рзаастиилэлэрэ, уоту утары ох-
суһар сродстволары электруула-
ра, эппинтэһини, контуруоһу
күүһүрдэллээ, үлэһиттэр орто-
лоругар баҔаартан сэрөнөр дьа-
һаллары киһини өйдөтөллөр
эрэһиллэр.

Оттон нэбиллэһинэ олоһор,
үлэһир сиргэ баҔаартан сэрэ-
стөөх буолуу быраабылаларын
кичэйэн тутуһара ыһаа.

С. ЕГОРОВ.

райсовет инспекцион ис-
дыалаһа отделын баһаарынай
инспектора.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ ХАҔААЙЫСТЫБАЛАР

ДЕЛИ. Аасныт тыа-хаһаайыстыбаннай дьылга Суратгархе
куоракка баар Индия бодон государственнай механизирован-
най фермата улахан ситиһиллэнэ. Бу тыа хаһаайыстыбатын
уобалаһыгар советскай-индийскай биригэ үлэһинин баста-
кы хаһаайыстыбата. Кини араас барса алта мелуһуон ру-
пийтан орто, иһиннээри сылта 2283 тыһыынча रुपий эте.
Иһинин Индияда 14 государственнай хаһаайыстыба үлэһир,
онтон, Суратгархе ферматын аахтаһа, алтата Советскай Союз
комитүһүн тутуулуубуттара уонна советскай тыа-хаһаайысты-
баннай техниканан толору сөбүлөннэлэр.

Редактор А. Е. ЧИЧИГИНОВ.

«Сыта олох» хаһыат редакциятын уонна оройуоннааһы
типография коллективтара редакция отделын сөбүдэһэ-
һитэр С. В. Зверстова кини таһыгар саһаһа

ЗВЕРСТОВА Феодонья Николаевна

бу дьыл тохсунньу 13 күнүгэр уһун, ыраахан ыарыы кэп-
түтөн олбүтүнэ сибээстөөн дьини куһурданыһа баһа-
раллар.

Таһыһар иһэбит, өбөбүт, аһаһыбит

ТОЛСТОУХОВА Ольга Тарасовна

уһун, ыраахан ыарыы кэп-түтөн бу ий 14 күнүгэр олбү-
түн бары аймахтарыгар, билэр дьонноругар дьини куу-
туһан турар иһэһинэһэбит.

Кыһа, нутуһа, сурдыа, сизинэрэ, хос сизинэрэ.

Сарыпп, тохсунньу 18 кү-
нүгэр, советскай актер уонна
режиссер, СССР народнай ар-
тыһа Борис Андреевич Бабоч-
кин 70 сааһын туолар. 1935
—1940 сс. кини Ленинград-
тааһы М. Горькай аатынан
Улахан драматическай театр
актерууан уонна режиссеру-
нан үлэлэбүтэ, «Дачниктар»
дөөн кининэн туруоруллубут
спектакльга Влас оруолун то-
лорбута. 1940—1954 сс. Ба-
бочкин Москва театрдарыгар,
оттон 1955 сылтан Малай
театрга үлэһир.

1927 сылтан Борис Андрее-
вич киннээ уһуллар. Ордух
киһи билиһинин кининэн «Ча-
паев» (1934 с.) дөөн киннээ

айымныбыт Чаппев-обраһа ыл-
быта.

Б. А. Бабочкин СССР Госу-
дарственнай биримийэлэрин
лауреата.

ССТА фотохрониката.

ҮӨРЭНЭЭЧЧИЛЭР КАНИКУЛЛАРЫГАР

СЫЛАҔ. Улахан Күөл бөлүөлөгүн элэрэ үкүлэрэ Сылан, Кы-
таанах орто оскуолаһарыгар үөрэнэллэр.

Кинилэр каникулларын кинигэр маһыкыһтарга, бөрөон кө-
рөөччүлэргэ, сүһү тас үлэтигэр үлэһир рабочайдарга көмөлөһө
сырыттылар. Бөрөон көрүүтүгэр Аһама, Маһа Макаровалар (Сы-
лан орто оскуолаһа), Феһла Платонова, Дуһа Пономарева (Кытаа-
нах орто оскуолаһа), маһыкыһтарга Еля, Аня, Света Махара-
ваһар, Дуһа Платонова (Сылан орто оскуолаһа), Света Макарова
(Чурайчы орто оскуолаһа) үлэлэһиллэр. Оттон Коля Васильев,
икһи Дима Трофимовтар, о.д.а. тас үлэлэргэ сырыттылар.

Көмөлөһүнэрбиттэр олоһорго маһталлара улахан. Онуһ кылааһы
бүтэрээччилэр оскуола киниттэн төрөбүт учаастактарыгар үлэһин
таһаһалларыгар элөхтөөхтөр саарбаралаһыттар.

Уһун ерөбүт бүтэһиттэр Кытаанах орто оскуолатын онуһ кылаа-
һын үөрэнээччитэ Феһла Платонова көмүлэһининан үөрэнээччилэр
төрөппүттэргэ, биригээда рабочайдарыгар «Сыһыкалаһ биэчэрини»
төһүлүлэр, концерт көрдөрдүлэр. Концерка Шура, Зина Платонова-
лар, Даһа Трофимова «Таһаһыт аһан ыраһын», Мотя Макарова
«Кыһыгэһах төрөһу көтөхтүү», Петр, Павел Трофимовтар «Суол-
га» ырмалара ордух көрөхсөннэлэр. Концерт киниттэн киниэ,
үһкүү, маассабай соннуулар буолдулар.

Үлэһиттэр үөрэнээччилэргэ уорактарыгар ситиһини баһараллар.
Е. ОКОЕВОВА.